

Niðurstöður skýrsluhaldsársins hjá mjólkurframleiðendum 2014

Sigurður Kristjánsson
Skýrsluhald
sk@rml.is

Guðmundur Jóhannsson
Ábyrgðarmaður í
nautgripaækt
mundi@rml.is

Niðurstöður skýrsluhaldsársins í mjólkurframleiðslunni 2014 hafa verið reiknaðar og voru birtar á vef Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, www.rml.is, þann 23. janúar sl. Hér á eftir verður farið yfir helstu tölur úr uppgjörinu.

Þeir framleiðendur sem skiluðu upplýsingum um afurðir kúa sinna á nýliðnu ári voru 579 en á árinu 2013 voru þeir 584. Niðurstöðurnar eru þær helstar að 23.861,3 árskýr skiluðu 5.721 kg nyt að meðaltali. Það er hækking um 100 kg frá árinu 2013 en þá skiluðu 22.509 árskýr meðalnyt upp á 5.621 kg. Að þessu sinni voru meðalafurðir mestar í A-Skaftafellssýslu 6.302 kg eftir árskú. Þar með hafa A-Skaftafellingar velt Skagfirðingum úr toppsætinu en á árinu 2013 voru meðalafurðir mestar þar eða 5.976 kg eftir árskú. Meðalbústærð í árskúum talið jókst umtalsvert milli ára, eða úr 38,5 í 41,2. Meðalbústærð reiknuð í skýrslufærðum kúm var nú 54,2 kýr en 2013 reiknuðust þær 52,8.

Ástæður þessarar miklu stækkunar búa þarf vart að orðlengja um. Á árinu var aukning í sölu á mjólk og mjólkurafurðum með ólíkindum og mjólkuriðnaðurinn greiddi fullt afurðastöðvaverð fyrir alla innlagða mjólk. Bændur voru hvattir til framleiðslu, og eru enn, og afleiðingin varð mikil aukning í innvigtum auk þess sem mikið dró úr förgun kúa. Á þessu ári er svo ekki útlit fyrir annað en að enn þurfi að bæta í þar sem greiðslumark mjólkur var aukin um 15 milljónir lítra, úr 125 millj. í 140 millj. Með hliðsjón af því að heildarmjólkurframleiðsla síðasta árs nam ríflega 133 millj. lítra er ljóst að til þess að fylla greiðslumarkidi þarf enn að auka framleiðsluna um 7 millj. lítra. Hvernig til tekst kemur í ljós á komandi mánuðum en ljóst er að sú aukning verður ekki borin uppi af fjölgun gripa og seinkun á förgun í sama mæli og var á síðasta ári. Okkur er því að öllum líkindum nauðugur einn sá kostur að auka afurðir á hvern grip.

Mestar meðalafurðir voru í Austur-Skaftafellssýslu

Þegar litið er á niðurstöður eftir svæðum kemur í ljós að í A-Skaftafellssýslu eru meðalafurðir mestar, 6.302 kg eftir árskú og er afurðaaukning þar milli ára ein 334 kg á árskú. Í öðru sæti eru Skagfirðingar með 5.932 kg eftir árskú og þriðja sætið verma Snæfellingar en þar skilaði árskýrin að meðaltali 5.925 kg. Stærst voru búin í Eyjafirði, 51,4 árskýr en minnst í Vestur-Skaftafellssýslu 25,1 árskú.

Mestar afurðir á einstökum búum árið 2014 voru á Brúastaðum í Vatnsdal

Mest meðalnyt eftir árskú á nýliðnu ári, 2014, var á búi Brúsa ehf. á

Uppgjörssvæði	Árskýr	Afurðir á árskú	Fita %	Prótein %	Heilsárs-kýr	Kýr á skýrslu	Í skýrslu-haldi í des. 2014	Skiluðu skýrslum í des. 2014	Skiluðu skýrslum 2014	Skrá kjarnfóður	Kjarnf. á árskú kg	Meðal bústærð (árskýr)	Meðal bústærð (skýrslu-f. kýr)
Kjalarnesþing	286,4	4.971	3,94	3,26	206	367	7	7	7	2	1.124	40,9	52,4
Borgarfjörður	1.864,7	5.633	4,11	3,32	1.284	2.469	48	47	48	28	756	38,8	51,4
Snæfellsnes	643,2	5.925	4,26	3,32	465	846	20	19	21	8	776	30,6	40,3
Dalasysla	353,5	5.161	4,15	3,32	251	464	10	10	10	5	799	35,4	46,4
Vestfirðir	653,6	4.975	4,08	3,30	449	814	19	18	19	11	820	34,4	42,8
Húnavatnssýslur og Strandir	1.372,1	5.701	4,02	3,32	961	1829	45	45	45	30	928	30,5	40,6
Skagafjörður	2.318,0	5.932	4,16	3,39	1.651	3.048	50	49	50	34	945	46,4	61,0
Eyjafjörður	4.622,0	5.694	4,23	3,38	3.319	6.049	90	90	90	49	688	51,4	67,2
Suður-Þingeyjarsýsla	1.419,5	5.740	4,18	3,41	999	1.852	54	54	54	27	661	26,3	34,3
Austurland	941,2	5.783	4,19	3,39	684	1.243	23	23	23	15	860	40,9	54,0
Austur-Skaftafellssýsla	411,5	6.302	4,03	3,35	307	535	10	10	10	6	1.286	41,2	53,5
Vestur-Skaftafellssýsla	727,0	5.259	4,10	3,35	515	1018	27	26	29	12	514	25,1	35,1
Rangárvallasýsla	3.380,3	5.673	4,17	3,36	2.471	4.457	72	72	72	21	690	46,9	61,9
Árnessýsla	4.868,5	5.880	4,09	3,36	3.445	6.404	100	100	101	50	909	48,2	63,4
Samtals	23.861,3	5.721	4,14	3,36	17.007	31.395	575	570	579	298	799	41,2	54,2

Brúastaðum í Vatnsdal, A-Hún., 7.896 kg á árskú. Það bú var einnig með mestar meðalafurðir á árinu 2013. Annað búið í röðinni árið 2014 var Félagsbúið í Ytri-Skógum undir Eyjafjöllum, Rang. en þar var nýttin 7.832 kg eftir árskú. Þetta bú var hið þriðja í röðinni árið áður. Þriðja í röðinni við uppgjörið nú var bú Kristjáns Hans Sigurðssonar í Lyngbrekku 2 á Fellsströnd í Dalasýslu en þar var meðalnyt árskúna 7.807 kg. Í fjórða sæti var bú Péturs Friðrikssonar á Gautsstaðum á Svalbarðsströnd í Eyjafirði þar sem meðalafurðir árskúna voru 7.744 kg. Fimmta búið var Félagsbúið á Espihóli í Eyjafirði en meðalnytinn þar var 7.701 kg eftir árskú. Að öðru leyti víasat í meðfylgjandi töflu.

Meirihluti þeirra búa, sem hér hafa verið talin, fannst á hliðstæðum lista fyrir ári síðan og þau þeirra sem ekki voru í 10 efstu sætumum þá mátti finna fljótlega þar á eftir á fyrnefndum listan yfir afurðahæstu búin árið 2013, þannig að hér eru þeim sem til þekkinga öll nöfn kunnugleg. Á 31 búi reiknaðist meðalnyt árskúna yfir 7.000 kg árið 2014 en 26 bú náðu því marki árið 2012.

Laufa nr. 1089 í Flatey mjólkaði mest

Nythæsta kýrin á skýrsluhaldsbúunum árið 2014 var Laufa 1089 í Flatey á Mýrum við Hornafjörð, undan Fróða 96028, en hún mjólkaði 13.121 kg með 3,33% fitu og 3,19% prótein. Laufa er fædd í Einholti í Hornafirði þar sem hún mjólkaði vel fram á sitt annað mjólkurskeið. Burðartími Laufu féll að þessu sinni vel að almanaksárinu en hún bar sínum áttunda kálfi 19. des. 2013. Laufa er gríðarmikil mjólkurkýr, fór hæst í 48,6 kg dagsnyt á liðnu ári og skráðar æviafurðir hennar voru 68.997 kg um síðustu áramót en sinn fyrsta kálf átti hún 12. maí 2006, þá þá rétt ríflega tveggja ára. Önnur í röðinni árið 2014 var Stytta 336 á Kotlaugum í Hrunamannahreppi, Árn., undan Öðlingi 03002 en hún mjólkaði 12.700 kg með 4,19% fitu

	Bú - árslok 2014	Skýrsluhaldarar	Fjöldi árskúa	Afurðir kg/árskú
1	560112 Brúastaðir	Brúsi ehf	49,3	7.896
2	860103 Ytri-Skógar	Félagsbúið	22,0	7.832
3	380184 Lyngbrekka	Kristján Hans Sigurðsson Lyngbrekku 2	11,1	7.807
4	660104 Gautsstaðir	Pétur Friðriksson	71,6	7.744
5	651005 Espihóll	Félagsbúið Espihóli	60,1	7.701
6	370179 Hraunháls	Guðlaug og Eyberg	26,8	7.636
7	570314 Sólheimar	Valdimar Óskar Sigmarsson	33,5	7.546
8	380127 Lyngbrekka	Sigurður og Bára Lyngbrekku	44,4	7.507
9	660519 Stóru-Tjarnir	Stóru-Tjarnir ehf	44,2	7.491
10	650813 Syðri-Bægisá	Helgi Bjarni Steinsson	35,1	7.483

	Kýr	Faðir	Ársafurðir kg	Prótein	Fita	Bú
1	1600821-1089 Laufa	96028 Fróði	13.121	3,19	3,33	770190 Flatey
2	0336 Stytta	03002 Öðlingur	12.700	3,40	4,19	871022 Kotlaugar
3	0324 Drottning	98027 Fontur	12.567	3,30	4,69	350812 Geirshlið
4	0361 Agla	98052 Þrasi	12.261	3,29	4,06	570823 Viðvík
5	0306 Ausa	97032 Þverteinn	12.198	3,15	3,50	570925 Garðakot
6	0407 Tröð	06010 Baldi	12.193	3,37	4,00	871019 Túnsberg
7	0352 Huppa	97010 Stígur	12.089	3,23	4,10	651125 Kálfagerði
8	1637301-0417	98027 Fontur	11.769	3,29	3,08	860282 Eystra-Seljaland
9	446	0375 Blesi	11.717	3,53	5,04	350812 Geirshlið
10	0157 Bomba	0094 Indriði	11.672	3,34	3,74	570322 Hóll
11	1600821-1294 Flóra	00035 Náttfari	11.613	3,04	3,34	770190 Flatey
12	724	06007 Karri	11.593	3,46	4,68	651005 Espihóll
13	0646 Ljómálin	0557 Boli	11.327	3,19	3,74	650926 Moldhaugar
14	1345101-1055 Ljómálin	06043 Töfri	11.294	3,11	3,95	350802 Ásgarður
15	0182 Bára	05032 Stjarni	11.230	3,14	4,82	870903 Hagi 1
16	0425 Mykja	06042 Mikki	11.223	3,35	3,36	870117 Dalbær
17	1123 Huppa	01031 Kappi	11.170	3,30	4,19	870650 Stóra-Ármót
18	0379 Blessun	98052 Þrasi	11.139	3,19	3,62	770188 Árbær
19	0484 Hekla	05014 Renningur	11.126	3,12	4,44	360425 Helgavatn
20	0485 Þruma	02003 Lykill	11.116	3,17	3,89	570925 Garðakot
21	0397 Tóta	05028 Vindill	11.081	3,57	4,71	650813 Syðri-Bægisá
22	0589 Blesgæs	06040 Reykur	11.025	3,17	3,68	660217 Nes

Uppgjörssvæði	Bú - árslok 2014	Skýrsluhaldarar	Fjöldi árskúa	Afurðir kg/árskú
Kjalarnesþing	260111 Miðdalur	Guðmundur og Svanborg, Miðdal	25,7	6.757
Borgarfjörður	350191 Eystri-Leirargarðar	Eystri-Leirargarðar ehf	43,1	7.165
Snæfellsnes	370179 Hraunháls	Guðlaug og Eyberg	26,8	7.636
Dalasysla	380184 Lyngbrekka	Kristján Hans Sigurðsson Lyngbrekku 2	11,1	7.807
Vestfirðir	480204 Botn 2	Björn og Svavar	63,2	7.217
Húnavatnssýslur og Strandir	560112 Brúastaðir	Brúsi ehf	49,3	7.896
Skagafjörður	570314 Sólheimar	Valdimar Óskar Sigmarsson	33,5	7.546
Eyjafjörður	660104 Gautsstaðir	Pétur Friðriksson	71,6	7.744
Suður-Þingeyjarsýsla	660519 Stóru-Tjarnir	Stóru-Tjarnir ehf	44,2	7.491
Austurland	761412 Núpur	Björgvín Rúnar Gunnarsson	60,7	6.882
Austur-Skaftafellssýsla	770188 Árbær	Sæmundur Jón Jónsson	48,2	6.938
Vestur-Skaftafellssýsla	850319 Austurhlið	Guðgeir Sumarliðason	23,7	6.884
Rangárvallasýsla	860103 Ytri-Skógar	Félagsbúið	22,0	7.832
Árnessýsla	870934 Gunnbjarnarholt	Arnar Bjarni og Berglind	109,9	7.287

og 3,40% prótein. Þriðja nythæsta kýrin var Drottning 324 í Geirshlið í Flókadal í Borgarfirði, undan Fonti 98027, en nýtt hennar á árinu var 12.567 kg með 4,69% fitu og 3,30% prótein. Fjórða nythæsta kýrin var Agla 361 í Viðvík í Viðvíkursveit í

Skagafirði, dóttir Þrasi 98052 en hún mjólkaði 12.261 kg með 4,06% fitu og 3,29% prótein. Fimmta í röðinni var Ausa 306 í Garðakoti í Hjaltadal í Skagafirði, undan Þverteini 97032, en hún skilaði 12.198 kg á árinu með 3,50% fitu og 3,15% prótein. Alls

skiluðu 22 kýr afurðum yfir 11.000 kg, 7 yfir 12.000 kg og þar af ein, fyrnefnd Laufa, yfir 13.000 kg. Árið 2013 náðu 8 kýr nýtt yfir 11.000 kg. Mjólkurframleiðendum óskum við til hamingju með ágætum árangur og þökkum samstarfið á liðnu ári.

